

Príprava detského diváka na Divadelnú Nitru

Pohybové divadlo, hra svetiel, tieňohra, náznaky, divadelná metafora a útržky príbehu spojené s bábkami - to všetko bolo prítomné v divadelnej adaptácii rozprávky francúzskej autorky Agnès de Lestrade *Veľká továreň na slová*.

Detský divák, odchovaný na klasických inscenáciách, bol hneď na začiatku zaskočený štyrmi postavami, ktoré spadli akoby z neba a predstavovali kozmonautov, ktorí prišli do tajomnej krajiny. Pomerne dlhá expozícia naplnená hľadaním a identifikáciou miesta, kde našli továreň a škatule so slovami, naznačuje, že nepôjde o klasické bábkové divadlo. Prvé minúty zaplnené scénickým tancom, dramatickou hudbou a hrou svetiel navodzujú tajomnosť. Tá sa odkryje až vtedy, keď cudzinci otvoria škatule a vyberajú z nich slová. Treba uznať, že štvorica mladých adeptov herectva, je pohybovo dobre pripravená na zvládnutie zvoleného postupu. Mnohostrannosť divadelných prostriedkov bez prvoplánovej zameranosti na dej priniesol poľský režisér Ireneusz Maciejewski a autor hudby Łukasz Pospieszalski. Práve hudba, pohyb (choreografia Marta Bury) a hra svetiel patria v prvej časti hry k silným výrazovým zložkám. O sporú, prenášateľnú scénu, bábkky i kostýmy sa zaslúžil Dariusz Panas. Celá úvodná pasáž prenecháva priestor fantázii diváka a možno práve deti si s tým poradia lepšie ako dospelí.

So vstupom bábok sa začínajú dejové „útržky“, vypovedajúce o poslaní inscenácie, teda o význame slov pre človeka. Možno až od momentu príchodu bábok na scénu začne detský divák rozumieť, o čo tu vlastne ide. Nositeľmi výpovednej hodnoty boli bábkky – vydarené a sympatické, vyjadrujúce protiklady života – dobro a zlo a zároveň prinášajúce svetlo do tajomnej predohry. Deti sa dozvedia, že dobré slová treba rozmnožovať a zlé hádzať do koša, že aj málo slovami možno povedať veľa, že slová si treba vážiť a pod.

Je sympatické, že vedenie divadla prizýva k práci mladých bábkohercov a poskytuje im možnosť vyskúšať si čaro dosiek, ktoré znamenajú svet. Je to aj prípad tohto predstavenia, kde mladí herci rovnako dobre tancovali, hrali a viedli bábkky. Tie sa v ich rukách menili na živé postavičky detí i dospelých. Všestrannosť účinkujúcich môže v budúcnosti divadlo dobre využiť. Ale ako povedal riaditeľ divadla: „Vychovať si bábkového herca nie je ľahké, rozhodli sme sa preto, že dáme príležitosť mladým hercom, ktorí absolvovali katedru bábkarkej tvorby, alebo mladým talentom, ktorí majú pozitívny vzťah k bábkovému divadlu“ (prevzaté z (<https://mynitra.sme.sk/c/22238404/polsky-reziser-v-nitre-coskoro-uviedie-francuzsku-rozpravku.html>)).

Spájanie živého herca s bábkou je v súčasnosti ešte stále produktívnou poetikou bábkového divadla, takže divadelné školstvo prihliadajúc na tento trend, pripravuje hercov na všetky divadelné zložky. A v Nitre si to mohli mladí divadelní adepti vyskúšať.

Divadelná inscenácia *Velká továreň na slová* bola rovnako náročná pre tvorcov, ako aj pre divákov. Možno preto si riaditeľ Starého divadla Karola Spišáka v Nitre Martin Kusenda prizval k spolupráci poľského režiséra I. Maciejewského, ktorý do divadla priniesol novú poetiku, takú známu z poľských prezentácií na festivale Divadelná Nitra. Aj preto možno inscenáciu *Velká továreň na slová* pokladať za prípravu malého diváka na náročnejšie divadelné tituly v budúcnosti.

Marta Žilková